

Ontwikkelingen voor de zzp'er

De belastingdienst probeert al een aantal jaren het hoofd te bieden aan de fiscale vragen rondom de zzp'ers. Het gaat om het stroomlijnen van de fiscale wetgeving op een manier waardoor duidelijkheid ontstaat over de status van de zzp'er en waardoor diens fiscale voor- en nadelen zo goed mogelijk aansluiten bij die van andere groepen op de arbeidsmarkt.

De VAR-webmodule

Zo is geruime tijd gewerkt aan een nieuw systeem voor de VAR, de verklaring arbeidsrelatie. Het probleem met het huidige systeem is dat niet voldoende controle uitgeoefend kan worden op het ontstaan van verkapte dienstbetrekkingen. Massaal zijn mensen uit dienstbetrekking gegaan/ontslagen om hetzelfde werk bij dezelfde opdrachtgever voort te zetten als zzp'er. Deze zzp'ers hebben dan een VAR-wuo en lopen zelf alle risico's op ziekte en werkloosheid, terwijl de opdrachtgever geen enkele werkgeversverplichting meer heeft. Bovendien kun je je afvragen hoe zelfstandig deze mensen feitelijk zijn. Ze voeren immers dezelfde werkzaamheden, voor dezelfde opdrachtgever uit.

Per 1 mei 2016 komt daar verandering in doordat de VAR per die datum wordt afgeschaft. Daarvoor komen modelovereenkomsten in de plaats, waarmee veel zzp'ers en hun opdrachtgevers moeten gaan werken. Voor artiesten gelden echter afwijkende regels.

We zetten in dit artikel de nieuwe regelgeving uiteen.

Het nieuwe systeem komt er in feite op neer dat de opdrachtnemer samen met de opdrachtgever de arbeidsrelatie moet beoordelen. Indien beiden

van mening zijn dat er geen sprake is van een arbeidsovereenkomst, kunnen zij dit desgewenst vastleggen in een overeenkomst. Die overeenkomst kan dan ter goedkeuring aan de belastingdienst voorgelegd worden. Men kan ook gebruik maken van zogenaamde modelovereenkomsten die al door de belastingdienst zijn goedgekeurd. Er bestaan algemene modelovereenkomsten en voorbeeldovereenkomsten die specifiek zijn opgesteld voor bepaalde branches. Voor de culturele sector zijn op dit moment de volgende overeenkomsten beschikbaar:

- voor individuele artiesten;
- voor artiestengezelschappen;
- voor kunst- en cultuureducatie
- voor een diskjockey.

Zie voor deze en andere modelovereenkomsten de website van de belastingdienst.

Dit nieuwe systeem is dus van toepassing op iedereen die voorheen met een VAR werkte en facturen aan zijn/haar opdrachtgevers stuurde.

Overigens is het niet verplicht om een modelovereenkomst te gebruiken (dat was bij de VAR ook al zo) of om een overeenkomst ter goedkeuring aan de belastingdienst voor te leggen. Als opdrachtgever en opdrachtnemer er van overtuigd zijn dat er geen sprake is van een gezagsverhouding en dus ook

niet van een dienstbetrekking, kunnen zij ook gebruik maken van een eigen overeenkomst die niet goedgekeurd is (of zelfs zonder schriftelijke overeenkomst werken, maar dat is natuurlijk minder verstandig).

Wat staat er in modelovereenkomsten?

De belastingdienst beoordeelt het al dan niet aanwezig zijn van een dienstbetrekking op basis van een serie van feiten en omstandigheden. We noemen een aantal voorbeelden:

- als de opdrachtnemer zich (bij bijvoorbeeld ziekte) mag laten vervangen, zonder dat de opdrachtgever daar iets over te zeggen heeft, is er geen sprake van een dienstbetrekking. Als de opdrachtnemer zich alleen mag laten vervangen met goedkeuring door de opdrachtgever, is er wel sprake van een dienstbetrekking;
- de opdrachtnemer is volledig vrij om zijn werk naar eigen inzicht en zonder toezicht van de opdrachtgever uit te voeren: geen dienstbetrekking. Als de opdrachtnemer moet werken volgens richtlijnen van de opdrachtgever: wel een dienstbetrekking;
- de opdrachtnemer zorgt zelf voor middelen en materialen en betaalt daar ook zelf voor: geen dienstbetrekking. Als de opdrachtnemer werkt met materialen e.d. van de opdrachtgever, is er wel een dienstbetrekking.

Vanzelfsprekend zijn dit maar een paar voorbeelden en wordt altijd naar het geheel van de feiten en omstandigheden gekeken. Wel zie je in de modelovereenkomsten dit soort bepalingen terugkomen. Wij citeren een aantal bepalingen uit de modelovereenkomst voor (individuele) artiesten:

*1. De artiest zal op .....
20..... (datum) optreden in
..... (plaats).*

Hiervoor is een overeenkomst gesloten, waarin de afspraken voor dit optreden zijn vastgelegd. Als dit

een schriftelijke overeenkomst is, wordt deze hierbij gevoegd. Deze modelovereenkomst is een aanvulling op de bestaande overeenkomst en beoogt slechts de aspecten voor de loonbelasting en sociale verzekeringen te regelen.

2. *Artiest en opdrachtgever sluiten geen arbeidsovereenkomst (art. 7:610 BW), maar een overeenkomst van opdracht (art. 7:400 BW). Hiervoor zijn de volgende kenmerken van belang:*
  - a. *De opdrachtgever heeft geen zeggenschap over de artistieke inhoud en uitvoering van het optreden*
  - b. *De artiest heeft vooraf laten weten welk soort programma hij zal gaan brengen en de opdrachtgever is hiermee bekend en akkoord*
  - c. *De artiest is geheel vrij om de concrete inhoud van het optreden te bepalen en op eigen wijze uitvoering daar aan te geven*
  - d. *De artiest maakt (ten dele) gebruik van eigen materialen*
  - e. *De artiest maakt zelf reclame voor zijn werkzaamheden, terwijl de opdrachtgever specifieke reclame kan maken voor dit optreden*
  - f. *Deze overeenkomst wordt uitsluitend aangegaan voor de duur van het optreden en de technische werkzaamheden voor en na dit optreden.*

Afwijkende regels voor artiesten

Er is veel onrust ontstaan over de gevolgen van deze nieuwe regels voor artiesten. Er zijn zorgen over de mogelijk grotere administratieve rompslomp en over de houding van opdrachtgevers als deze moeten gaan werken met modelovereenkomsten. Zij worden immers aansprakelijk gesteld voor de loonheffing en premies als blijkt dat er toch een gezagsverhouding en dus een dienstbetrekking was.

De staatssecretaris heeft daar bij de invoering van de nieuwe wet het volgende over gezegd:

“Artiesten hebben geen modelovereenkomst nodig om uit de artiestenregeling te stappen (‘opting-out’). De artiest hoeft dat alleen maar schriftelijk kenbaar te maken aan de opdrachtgever (een email is ook schriftelijk). Dat kenbaar maken mag ook ná het optreden, bijvoorbeeld bij het versturen van de factuur, zolang het maar gebeurt vóór het betalen van de gage door de opdrachtgever. Als de artiest dit aan de opdrachtgever kenbaar heeft gemaakt, mag de opdrachtgever de gage bruto (dus zonder inhoudingen) aan de artiest uitbetalen.”

Het lijkt dus vrij eenvoudig voor artiesten om op dezelfde voet verder te gaan en dus niet verloond te worden maar gewoon facturen te kunnen blijven sturen.

Dit geldt natuurlijk alleen als er geen sprake is van een dienstbetrekking. Iemand die in dienst is van bijvoorbeeld een orkest, kan geen gebruik maken van de opting-out.

Het kenbaar maken aan de opdrachtgever kan bijvoorbeeld met de volgende tekst (dus bijvoorbeeld in een mail bij de factuur of in een overeenkomst): *Met dit optreden ontstaat geen dienstbetrekking, waardoor de artiestenregeling van art. 5a Wet LB en art. 4 Besluit van 24 december 1986 (sociale verzekeringen) van toepassing is. Ik kies er echter voor om géén gebruik te maken van de artiestenregeling, dus*

om géén loonheffingen te laten afdragen en niet verzekerd te zijn voor de werknemersverzekeringen (‘opting-out’). Hiermee wordt voldaan aan art. 3bis UR LB en art. 4, lid 2 Besluit 24 december 1986. Door deze keuze mag de opdrachtgever de gage voor het optreden bruto aan mij betalen.

Hoewel het dus strikt genomen niet nodig is, kunnen artiest en opdrachtgever er ook voor kiezen om de voorbeeldovereenkomst te gebruiken die op de site van de belastingdienst staat. Daar staat namelijk een vergelijkbare bepaling in. Het is nog niet geheel duidelijk of per optreden een dergelijke verklaring aan de opdrachtgever gegeven moet worden (of een (model)overeenkomst gesloten moet worden), of dat dit ook voor een serie optredens mag. Naar onze mening zou aangesloten moeten kunnen worden bij de afspraken die met de opdrachtgever gemaakt worden en de optredens waarvoor een factuur gestuurd wordt. Als dus een aantal optredens wordt afgesproken en daar wordt ook een factuur voor gestuurd, kan voor die optredens een verklaring afgegeven worden of een (model)overeenkomst met deze bepaling gebruikt worden. De tekst zal dan enigszins aangepast moeten worden.

Eloy Veldhuijzen
Fiscalist bij Bouwman & Veldhuijzen
Geactualiseerd op 4 februari 2016

- ingezonden mededeling -

Heeft U speelproblemen, vermoeidheidsklachten of pijn?

Dispokineses = het vrij kunnen beschikken over houding en beweging. Ontwikkeld door een musicus voor musici.

Meer informatie:
Dianne Bolte
Dispokinesispraktijk:

tel. 026 445 34 84
of 06 431 633 99
Zie ook: www.dispokinesis.nl